

КОНЈУГАЦИЈА

Глаголски систем обухвата двије категорије облика: једни облици се **конјугирају** (и то су **лични**, финитни глаголски облици – у којима се предикативношћу изражава однос према лицу); други се **деклинирају** или су **непромјенљиви** (именски/**нелични**/инфинитни глаголски облици – код њих се предикативнишћу однос према лицу не одређује).

Лични глаголски облици могу бити прости (састављени од једног глагола) или сложени (у чији састав улазе два или више глаголских облика), а у оквиру њих разликујемо:

1. глаголска времена: проста – презент, аорист, имперфекат; сложена – перфекат, плусquamперфекат, футур, футур егзактни;
2. начине: императив (прост гл. обл) и потенцијал (сложен);
3. глаголска стања/родове: актив (радно стање) и пасив (трпно стање).

Инфинитивни / нелични облици су прости: партиципи (има их пет) деклинирају се, а непромјенљиви су инфинитив и супин.

Сваки глаголски облик састоји се од **коријена**, **основе** и **наставка**. Основу може чинити само коријен (коријенска основа, без тематског вокала – **атематска**), али обично се коријену додаје самогласник (рјеђе два или три гласа) који чини тематски вокал (**тематска** основа).

Глаголске основе

У прасловенском језику (полазећи управо од стања у старословенском), а тако је и у прасрпском (такође и у савременом језику), прости глаголски облици образују се од двије основе које се условно називају: презентска и инфинитивна па се прегледности ради глаголи сврставају по основама. Инфинитивна и презентска основа најчешће се не подударају.

Од презентске основе се граде: презент, партиципи презента и императив, а од инфинитивне остали глаголски облици. Имперфекат се скоро досљедно везује за инфинитивну основу, али има и примјера приближавања презентској основи.

Врсте презентске основе. Презентске основе се сврставају у пет група: 4 **тематске** (изведене од коријена нарочитим основинским наставцима – тематским суфиксима) и једна **атематска** (без основинског – тематског суфикса, једнака са коријеном, што је случај са само малим бројем глагола). Према различитом основинском / тематском наставку, односно његовом одсуству, разликују се:

врсте	тем. суф.	2.л.мн.	3.л.мн.	
1. врста	-е-/-о-	НЕС-Е-ТЕ	НЕС□ ТЪ	<*nes- <u>o</u> -nti
2.	-пе-/-по-	КОС-НЕ-te	КОСН□ ТЪ	<*kos- <u>no</u> -nti
3.	-је-/-јо-	ЗНА-К-ТЕ ПИШЕТЕ <*pis- <u>je</u> -te	ЗНА□ ТЪ ПИШ□ ТЪ	<*zna- <u>jo</u> -nti <*pis- <u>jo</u> -nti
4.	-и-	МОЛ-И-ТЕ	МОЛАТЪ	<*mol- <u>i</u> -nti
5.	атематска	КС-ТЕ ДА-ТЕ		

Врсте инфинитивне основе. Инфинитивна основа, као и презентска може бити једнака са коријеном (коријенска) или изведена нарочитим тематским суфиксом, према чему се разликује 6 врста:

врста	тем. суф.	инфинитив	инф. основа
1.	Коријенска (без тем. суфикса)	НЕСТИ ВЕСТИ ПЛЕСТИ РЕШТИ	НЕС- ВЕЗ- ПЛЕТ- РЕК-
2.	-но- (-н□ -)	КЛИКН□ ТИ	КЛИК-Н□ -
3.	-џ - (-'а-)	ВИДЉТИ КРИЧАТИ	ВИДЉ - (<*krik- <u>no</u> -ti)

сачувани као посебне морфолошко-синтаксичке категорија. (Партицип презента пасива је ишчезао из језика док су остали партиципи прешли у глаголске прилоге и придјеве.)